

Təsdiq edirəm:
Tədris məsələləri üzrə prorektor v.i.e:

 dos. Zaur Məmmədov
"12" 09 2025-ci il

Fənn sillabusu

İxtisas: 050809 - "Turizm bələdçiliyi".

Fakültə: "İqtisadiyyat və idarəetmə"

Kafedra: "İqtisadiyyat və innovativ idarəetmə"

1. Fənn haqqında məlumat :

Fənnin adı: Menecmentin əsasları (İşçi tədris proqramı: Lənkəran Dövlət Universitetinin 12 sentyabr 2025-cü il tarixli 01 sayılı protokolu ilə təsdiq edilmişdir).

I.Fənn haqqında məlumat :

Fənnin kodu: İPF-B05

Tədris ili: II (2025-2026). Semestr: III

Tədris yükü cəmi: 150 saat. Auditoriya yükü-45 saat: (Mühazirə-30 saat, seminar-15 saat).

Təhsilalma forması: Əyani

Tədris dili: Azərbaycan dili

AKTS üzrə kredit: 5

Auditoriya № :

Saat :

II.Müəllim haqqında məlumat:

Adı, soyadı, elmi dərəcəsi: i.f.d. Fərid Xankişiyev

Kafedranın ünvanı: Lənkəran şəhəri, Füzuli küç., 170 a, 1 sayılı korpus.

Məsləhət saati: IV-V günlər: saat 11⁰⁰-13⁰⁰

E-mail ünvanı: ferid_khan@mail.ru

III. Təvsiyyə olunan dərslik və dərs vəsaitləri:

1. Manafov Q.N. "Sahibkarlıq nəzəriyyəsi". Bakı-2011.
2. Həsənov H.S. "Korporativ idarəetmənin təməl daşları". Bakı-2012
3. Ə.H.Ələkbərov, M.Ə.Vəliyev, S.H.Pürhani. Menecment. Bakı-2013.
4. Abbasov İ.M., Sadiqov R.F. "Menecment". Bakı-2013.
5. Л.С. Ружанской, И. В. Котляревской "Общий Менеджмент" Екатеринбург-2017.
6. Кулешова А. А., "Основы Менеджмента" – Харьков-2013.
7. David S. Bright, Wright, Anastasia H. CPrinciples of managment, Texas-2019.

IV.Prerekvizitlər: Fənnin tədrisi üçün ilkin olaraq "Bronlaşdırma sistemləri" və "Turizm giriş" kimi fənlərin tədrisi zəruridir.

V.Korekvizitlər: Bu fənnin tədrisi ilə eyni vaxtda hər hansı fənnin tədrisinə ehtiyac yoxdur.

VI.Fənnin təsviri və məqsədi: "Menecmentin əsasları" fənni dedikdə, fənlərarası elmi biliklər sahəsi kimi başa düşülür. Çünki elə bir sahə yoxdur ki, orada idarəetməyə ehtiyac olmasın. Məsələn, maliyyə iqtisadiyyatın bir sahəsidir və onun menecmenti də vardır. Həmçinin istehsal, marketing, innovasiya, kommersiya, informasiya və s. Menecment xalq

İdarəetmənin, onun ayrı-ayrı sahələrinin idarə edilməsinin əsasını təşkil edir. Menecment çox əsliyyəti bir fəaliyyətdir. Bu məqsədlə, idarəetmənin təsirli və məqsədyönlü olması üçün jarə edən şəxslərin bilik və bacarıqlara malik olması vacibdir.

Tələbələrə idarəetmənin tarixi və məktəbləri haqqında məlumatlar verilməsi, məhəcrlərin funksiyalarından, idarəetmə metodlarından, idarəetmədə informasiya və kommunikasiyanın önəmindən və s.-dən bəhs edilməsi nəzərdə tutulur. Həmçinin idarəetməyə elmi cəhətdən yanaşma, müəssisələrin təşkilati-quruluşu, idarəetmə üsulu və üslubu, menecmentin prinsipləri, təsər-rüfat subyektlərinin təşkilati-hüquqi formaları və onların idarə olunması haqqında məlumatlar verilir. Menecmentə elmi yanaşma idarəetmə fəaliyyətinə, idarəetmə prosesinə, onun funksiya, metod və prinsiplərinə elmi-nəzəri baxışların məcmusundan ibarətdir. Kursun tədrisi zamanı menecmentin alt sistemləri elmi cəhətdən şərh olunur, idarəetmə prosesinin həyata keçirilməsi texnologiyası izah edilir, bu zaman tələb olunan idarəetmə vasitələri və alətlərinin təsviri verilir.

VII.Davamiyyətə verilən tələblər: Fənn üzrə semestr ərzində buraxılmış auditoriya saatlarının ümumi sayı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq davamiyyət meyarları nəzərə alınmaqla müəyyən olunmuş həddən yuxarı olduğu halda tələbə həmin fəndən imtahana buraxılmaz, onun həmin fənn üzrə akademik borcu qalır.

VIII.Qiymətləndirmə: Tələbələrin biliyi 100 ballı sistemlə qiymətləndirilir. Bundan 50 balı tələbə semestr ərzində, 50 balı isə imtahanda toplayır. Semestr ərzində toplanan 50 bala aşağıdakılar aiddir: 20 bal seminar və laboratoriya dərslərində fəaliyyətinə, 30 bal kollokviumların nəticələrinə görə. Əgər fənn üzrə həm seminar və həm də laboratoriya varsa onda 10 bal seminara, 10 bal isə laboratoriyaya görə verilir.

Qiymətləndirmə zamanı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq qiymətləndirmə meyarları nəzər alınır.

İmtahan biletinə bir qayda olaraq fənni əhatə edən 5 sual daxil edilir.

Qiymət meyarları aşağıdakılardır:

- 10 bal- tələbə keçilmiş material dərindən başa düşür, cavabı dəqiq və hərtərəfli.
- 9 bal-tələbə keçilmiş material tam başa düşür, cavabı dəqiqdir və mövzunun mətnini tam açə bilir.
- 8 bal-tələbə cavabında ümumi xarakterli bezi qüsurlara yol verir;
- 7 bal- tələbə keçilmiş material başa düşür, lakin nəzəri cəhətdən bezi məsələləri əsaslandırə bilmir
- 6 bal- tələbənin cavabı əsasən düzgündür.
- 5 bal-tələbənin cavabında çatışmazlıqlar var, mövzunu tam əhatə edə bilmir.
- 4 bal- tələbənin cavabı qismən doğrudur, lakin mövzunu izah edərkən bezi səhvlərə yol verir;
- 3 bal- tələbənin mövzudan xəbəri var, lakin fikrini əsaslandırə bilmir;
- 1-2 bal- tələbənin mövzudan qismən xəbəri var.
- 0 bal- suala cavab yoxdur.

Tələbənin imtahanda topladığı balın miqdarı 17-dən az olmamalıdır. Əks təqdirdə tələbənin imtahan göstəriciləri semestr ərzində tədris fəaliyyəti nəticəsində topladığı bala əlavə olunmur.

Semestr nəticəsinə görə yekun qiymətləndirmə (imtahan və imtahanaqədərki ballar əsasında)

№	Bal	Qiymət	
		Sözle	Hərflə
1.	91-100	əla	A
2.	81-90	çox yaxşı	B
3.	71-80	yaxşı	C

4.	61-70	kafi	D
5.	51-60	qənaətbəxş	E
6.	50 və ondan aşağı	qeyri-kafi	F

IX. Davranış qaydalarının pozulması: Tələbə Universitetin daxili nizam-intizam qaydalarını pozduqda əsasnamədə nəzərdə tutulan qaydada tədbir görülməli.

X. Təqvim planı: Mühazirə 30 saat, seminar 15 saat, Cəmi: 45 saat

№	Keçirilən mühazirə mövzularının məzmunu	Mühazirə	
		Saat	Tarix
1	2	3	4
1.	Mövzu 1. "Menecment" anlayışının mahiyyəti və xarakterik xüsusiyyətləri. Plan: 1. İdarəetməyə yanaşmalar və menecment anlayışı 2. Menecmentin məqsədi, vəzifələri və xarakterik xüsusiyyətləri 3. Menecer: tipologiya və ümumi psixoloji tələblər 4. Menecmentdə yanaşmalar	2	2
2.	Mövzu 2. İdarəetmə nəzəriyyələrinin təkamülü Plan: 1. İdarəetmə anlayışının ümumi təkamül prosesi 2. İdarəetmənin inkişafının əsas dövrləri 3. İdarəetmə məktəbləri 4. İdarəetmə prinsipləri və onların xüsusiyyətləri	4	
3.	Mövzu 3. İdarəetmənin təşkili formaları və üslubları Plan: 1. İdarəetmənin növləri və ona təsir edən amillər 2. İdarəetmə səviyyələri 3. İdarəetmənin formal və qeyri-formal təşkili 4. İdarəetmə üslubları	2	2
4.	Mövzu 4. İdarəetmənin əsas və köməkçi funksiyaları Plan: 1. İdarəetmə funksiyalarının təsnifləşdirilməsi 2. İdarəetmənin planlaşdırma və təşkilatçı funksiyaları 3. İdarəetmənin motivləşdirmə funksiyası 4. İdarəetmənin nəzarət və marketinq funksiyaları 5. İdarəetmənin köməkçi funksiyaları	2	
5.	Mövzu 5. İdarəetmə metodları və onun effektivliyində risklərin önəmi Plan: 1. İdarəetmədə metod anlayışı və iqtisadi metod 2. İnzibati və sosial-psixoloji metod 3. İdarəetmə effektivliyi 4. İdarəetmə effektivliyində risklərin önəmi	2	2

6.	Mövzu 6. Kommunikasiya prosesi və onun təsnifləşdirilməsi Plan: 1. İnformasiya anlayışı və onun növləri 2. Kommunikasiya anlayışı və onun növləri 3. Şəxslərarası kommunikasiya 4. Təşkilati kommunikasiya	2	
7.	Mövzu 7. Kadr ehtiyatlarının idarəedilməsinin təşkili Plan: 1. Kadr xidməti fəaliyyətinin menecment sisteminə yeri və rolu 2. Müəssisənin kadr potensialı 3. Kadrların seçilməsi, yerləşdirilməsi və ixtisasının artırılması 4. Kadr ehtiyatlarının idarə olunması	2	2
8.	Mövzu 8. İdarəetmədə tərbiyə və etikanın önəmi Plan: 1. Özünüidarəetmə anlayışı 2. İdarəetmədə tərbiyə komponentləri 3. İşgüzar ünsiyyət və işgüzar etikanın universal prinspləri 4. Menecment etikas və menecmentdə mədəniyyətin zəruriliyi 5. Stres və münaqişə hallarının idarə edilməsi 6. Münaqişəli situasiyaların həlli və idarə edilməsi metodları 7. Temperament anlayışının təsnifi	2	
9.	Mövzu 9. Komanda işi, rəhbərlik və liderlik Plan: 1. Komanda işinin effektivliyi 2. Komandanın inkişaf mərhələləri 3. Rəhbərin keyfiyyət göstəriciləri 4. Liderlik anlayışı və fərqləndirici xüsusiyyətləri	2	2
10.	Mövzu 10. Firmanın strategiyası və onun təhlili Plan: 1. Müəssisənin imkanlarının öyrənilməsi 2. Strategiyaların SWOT və GETS təhlil modelləri 3. Firmanın strategiyasının seçilməsi 4. Strategiyanın işlənilməsi 5. Mövcud strategiyanın səmərəlilik meyarları 6. Biznes prosesinin təkmilləşdirilməsi prosesinin təhlili	4	2
11.	Mövzu 11. İstehsalatda idarəetmə prosesinin təşkili Plan: 1. İstehsalın idarəedilməsi 2. Maddi-texniki təchizatın idarə edilməsi 3. Keyfiyyətin idarə edilməsi 4. İdarəetmə prosesi və onun həyata keçirilməsi texnologiyası 5. İdarəetmə qərarlarının mahiyyəti və xüsusiyyətləri	2	
12.	Mövzu 12. Menecerlik qabiliyyəti və onun xarakterik xüsusiyyətləri	2	2

Plan:			
1. Menecmentdə rəhbər anlayışı 2. Müasir dövrdə rəhbər anlayışı 3. İşgüzar etiket qaydalarının əsas sahələri 4. Menecerin mövcud resurslardan səmərəli istifadəsi 5. Menecerlik qabiliyyəti			
13.	Mövzu 13. Daxili və xarici etik problemlərinin idarə edilməsi		
Plan:		2	1
1. Korporasiya daxili davranış 2. İşçi heyətinin işə götürülməsi, hüquqları və onların qiymətləndirilməsi 3. İşçilərin əməl etməli olduqları etik davranışlar 4. Korporasiyanın xarici etik problemləri		30	15
Cəmi:			

XI. Fənn üzrə tələblər: Tələbə fənnin öyrənilməsi zamanı bacarmalıdır: idarəetmə zamanı rəhbərin sahib olması olduğu üstün keyfiyyətləri öyrənmək; rəhbərin qəbul etdiyi qərarların müsbət və mənfi tərəflərini təhlil etmək; kadr potensialının düzgün idarə edilməsinə nail olmaq.

XII. Fənn üzrə təlimin nəticələri: "Menecmentin əsasları" fənninin öyrənilməsi tələbələrə imkan verəcəkdir ki, onlar işçi heyətinin əməyi, məhsulun keyfiyyəti, elmi-texniki tərəqqi, bələdiyyələrin idarə olunması, müəssisənin sağlamlaşdırılması, müflisləşməsi və iflası, idarəetmənin hüquqi əsasları məsələləri barədə informasiyalara yiyələnsinlər. Bunlardan əlavə bu fənnin tədrisi tələbələrə istehsal rəhbərinin işinin təşkili, menecmentdə kommunikasiya, kollektivdə münasiblər, qrup dinamikası, istehsal kollektivinin idarə edilməsinin sosial problemlər ilə bağlı təhlillərlə tanış olmağa kömək edəcəkdir.

XIII. Tələbələrin fənn haqqında fikirlərinin öyrənilməsi : -----

XIV. Kollokvium sualları:

I Kollokvium sualları :

1. Menecer: tipologiya və ümumi psixoloji tələblər
2. Menecmentdə yanaşmalar
3. İdarəetmə anlayışının ümumi təkamül prosesi
4. İdarəetmə prinsipləri və onların xüsusiyyətləri
5. İdarəetmənin növləri və ona təsir edən amillər
6. İdarəetmə üsulları
7. İdarəetmənin planlaşdırma və təşkilat funksiyaları
8. İdarəetmənin motivləşdirmə funksiyası
9. İdarəetmədə metod anlayışı və iqtisadi metod
10. İdarəetmə effektivliyində risklərin önemi

II Kollokvium sualları :

1. İnformasiya anlayışı və onun növləri
2. Kommunikasiya anlayışı və onun növləri
3. Müəssisənin kadr potensialı
4. Kadr ehtiyatlarının idarə olunması

5. İdarəetmədə tərbiyə komponentləri
6. Stres və münaqişə hallarının idarə edilməsi
7. Komandanın inkişaf mərhələləri
8. Liderlik anlayışı və fərqləndirici xüsusiyyətləri
9. Müəssisənin imkanlarının öyrənilməsi
10. Mövcud strategiyanın səmərəlilik meyarları

XV. İmtahan sualları:

1. Menecer: tipologiya və ümumi psixoloji tələblər
2. Menecmentdə yanaşmalar
3. İdarəetmə anlayışının ümumi təkamül prosesi
4. İdarəetmə prinspləri və onların xüsusiyyətləri
5. İdarəetmənin növləri və ona təsir edən amillər
6. İdarəetmə üsulları
7. İdarəetmənin planlaşdırma və təşkilat funksiyaları
8. İdarəetmənin motivləşdirmə funksiyası
9. İdarəetmədə metod anlayışı və iqtisadi metod
10. İdarəetmə effektivliyində risklərin önəmi
11. İnformasiya anlayışı və onun növləri
12. Kommunikasiya anlayışı və onun növləri
13. Müəssisənin kadr potensialı
14. Kadr ehtiyatlarının idarə olunması
15. İdarəetmədə tərbiyə komponentləri
16. Stres və münaqişə hallarının idarə edilməsi
17. Komandanın inkişaf mərhələləri
18. Liderlik anlayışı və fərqləndirici xüsusiyyətləri
19. Müəssisənin imkanlarının öyrənilməsi
20. Mövcud strategiyanın səmərəlilik meyarları
21. Biznes prosesinin təkmilləşdirilməsi prosesinin təhlili
22. İstehsalın idarəedilməsi
23. İdarəetmə prosesi və onun həyata keçirilməsi texnologiyası
24. İdarəetmə qərarlarının mahiyyəti və xüsusiyyətləri
25. Müasir dövrdə rəhbər anlayışı
26. İşgüzar etiket qaydalarının əsas sahələri
27. Menecerlik qabiliyyəti
28. Korporasiya daxili davranış
29. İşçilərin əməl etməli olduqları etik davranışlar
30. Korporasiyanın xarici etik problemləri

"Menecmentin əsasları" fənni üzrə fənninin sillabusu 050809-"Turizm bələdçiliyi" ixtisası üzrə tədris planı və fənn proqramı əsasında tərtib edilmişdir.
Sillabus "İqtisadiyyat və innovativ idarəetmə" kafedrasında müzakirə edilərək təsdiq olunmuşdur (12 sentyabr 2025-ci il protokol №1).

Kafedra müdiri v.i.e. :

Fənn müəllimi:

dos. G.T.Əliyeva

dos., i.f.d. F.X.Xankişiyev